

КОНДРАТЕНКО А.О., студентка 5 курсу
Науковий керівник – **ЯРЧУК Б.М.**, кад. вет. наук
Біоцерківський національний аграрний університет
epizootologiya@ukr.net

ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФІЛАКТИКИ ТА БОРОТЬБИ З ЛЕЙКОЗОМ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Причиною виникнення лейкозу великої рогатої худоби в ТОВ СВК ім. Щорса було завезення лейкозних тварин в господарство з неблагополучного пункту. Лейкоз великої рогатої худоби в господарстві набув стаціонарності і широкого розповсюдження. Запровадження в систему діагностики методу імуноферментного аналізу (ІФА) сприяло стабілізації та зменшенню напруженості епізоотичної ситуації.

Ключові слова: лейкоз великої рогатої худоби, інфіковані вірусом лейкозу великої рогатої худоби (ВЛВРХ), епізоотичний процес, імуноферментний аналіз (ІФА).

Лейкоз великої рогатої худоби реєструється на всіх континентах світу і має тенденцію до розповсюдження й у нас в Україні, спричиняючи значні економічні збитки.

Проблема лейкозів у великої рогатої худоби все частіше є не тільки господарсько-економічною, а й загальнобіологічною і набуває соціального значення.

Базою для проведення досліджень, вивчення закономірностей розвитку епізоотичного та інфекційного процесів за лейкозу великої рогатої худоби було ТОВ СВК ім. Щорса. При цьому використовували як матеріали ретроспективних так і власних досліджень.

Епізоотологічне обстеження господарства дає можливість з'ясувати природу епізоотологічного вогнища лейкозу великої рогатої худоби в ТОВ СВК ім. Щорса.

Користуючись загальноприйнятою системою епізоотологічного обстеження та аналізу вона була адаптована до конкретного захворювання – лейкозу.

При цьому аналізували коли і з яких господарств завозили тварин та епізоотичний стан цих господарств щодо лейкозу. Це дає можливість оперативно та практично оцінити епізоотичну ситуацію та провести оперативно та ефективно заходи з профілактики та ліквідації захворювання.

В ТОВ СВК ім. Щорса лейкоз виявився як наслідок завозу племінного молодняка чорно-рябої породи із неблагополучного щодо лейкозу господарства – АФ "Світанок" Васильківського району. Під час карантинування завезених телиць парувального віку у трьох (інв. № 4212, 4200, 1002) виявлена позитивна реакція в РІД та ІФА.

Лейкоз великої рогатої худоби в господарстві набув стаціонарності і широкого розповсюдження.

Проведений детальний аналіз епізоотичної ситуації та організації і реалізації оздоровчих заходів за наслідками серологічних ІФА-досліджень поголів'я великої рогатої худоби господарства за 2018, 2019 та 2020 роки.

Дослідження проводились на умовах госпдогвірної тематики кафедри епізоотології та інфекційних хвороб з господарством.

Інфікованість поголів'я становила в 2018 році – 25%, в 2019 – 5,4%, в 2020 – 1,3%.

Запровадження в систему діагностики методу імуноферментного аналізу (ІФА) сприяло стабілізації та зменшенню напруженості епізоотичної ситуації.

Реалізація оздоровчих протилейкозних заходів в господарстві ТОВ СВК ім. Щорса привела до звільнення ремонтного молодняка від вірусу лейкозу великої рогатої худоби.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Довгаль О.В. Епізоотологічний моніторинг та основні засади щодо заходів профілактики і боротьби з лейкозом великої рогатої худоби / О.В. Довгаль, Р.В. Тирсін, П.Г. Шульга та ін. // Наук. вісник вет. медицини: зб-к наукових праць. Біла Церква: БНАУ, 2018. – Вип. 1(140). – С. 86-91
2. Бусол О.В. Лейкоз великої рогатої худоби: Епізоотологічний моніторинг та шляхи боротьби / О.В. Бусол, М.В. Горжеев та ін. // м. Рівне, 2012 р.

3. Ярчук Б.М. Основні засади щодо заходів профілактики та боротьби з лейкозом великої рогатої худоби в господарствах України /Б.М. Ярчук, Р.В.Тирсін, О.В. Довгаль //Науково-технічний бюлетень. Інститут біології тварин і ДНДКІ ветпрепаратів та кормових добавок. Вип. 10 №4, Львів, 2009. – С.332-336.

4. Тирсін Р.В. Імуноферментний метод діагностики лейкозу великої рогатої худоби – методологічні аспекти практичного застосування / Р.В. Тирсін, Б.М. Ярчук, А.Й. Краєвський [та ін.] // Науковий вісник Львівської держав. Академії вет мед. ім. С.З. Гжицького. –Львів. – 2002.–Т. 4 (№2).– Ч.1.– С. 153–157.

5. Bovine Leukemia virus G4 enhances virus production. // Murakami H, Asano S, Uchiyama J, Sato R, Sakaguchi M, Tsucamoto K // - Virus Res [06 Jul 2017, 238:213-217].

УДК 619:616.98:636.7:578.9:835.1

ТАРАЙКІНА Д.Д., студентка 5 курсу

Науковий керівник – **БЛИК С.А.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

epizootologiya@ukr.net

ДІАГНОСТИКА, КЛІНІЧНИЙ ПРОЯВ ТА ЛІКУВАННЯ КОРОНАВІРОЗУ ТА ПАРВОВІРОЗУ У СОБАК

Встановлено особливості перебігу, показників неспецифічного імунітету за коронавірозу та парвовірозу у собак, у варіантах моноінфекцій та при асоціованому перебізі. За асоціованого перебігу цих захворювань відмічається тяжкість перебігу та надто висока летальність хворих тварин.

Ключові слова: парвовіроз, коронавіроз, діагностика, асоціований перебіг, клінічний прояв, лікування.

В умовах клінік ветеринарної медицини практично неможливо відрізнити коронавіроз собак від парвовірозу. Клініко-епізоотологічні висновки у цуценят, які природно інфіковані коронавірозом (CCoV) або парвовірозом (CPV) повинні бути підтверджені лише при допомозі лабораторних методів досліджень. Лімфопенія це майже єдиний параметр (окрім діареї), що ідентичний у CCoV-інфекції та парвовірозу. Адже блювання, млявість, анорексія, геморагічна діарея, тромбоцитопенія, лейкопенія, гіпоглікемія й гіпопротеїнемія завжди корелюють з парвовірозом [1–6].

Спеціалісти клініки ветеринарної медицини вважають коронавіроз у собак порівняно легким за перебігом захворюванням, це в більшій мірі інфекція тонкого відділу кишечника, особливо у цуценят, однак деякі випадки коронавірозої інфекції, що були підтверджені після загибелі тварини, виявилися досить неприємними. Такі собаки досить тяжко хворіли, а хвороба у кількох випадках закінчилась загибеллю даних тварин. Парвовіроз собак, при несвоєчасному наданні лікувальної допомоги майже завжди закінчується летально. Із даних спеціальної літератури відомо про значну кількість варіантів CPV (CPV-2a, CPV-2b, CPV-2c). Лише у незначній частини захворілих тварин на парвовіроз відмічаються легкі симптоми хвороби, геморагічна діарея, навіть у випадку втручання спеціалістів клініки ветеринарної медицини може закінчуватися загибеллю тварин у 20–40% випадків.

Нами було проаналізовано 26 випадки хворих цуценят до 12-місячного віку із ознаками розладів органів травлення та діареї. Анамнез та епізоотологічне обстеження таких тварин показав, що 14 досліджених тварини були щеплені живими атенуйованими вакцин проти парвовірозу та коронавірозу.

При надходженні до ветеринарної клініки кожне цуценя піддавалося ретельному обстеженні, за якого значну увагу звертали на температуру тіла, апетит, наявність блювань, колір слизової оболонки, консистенцію фекалій та ступінь зневоднення організму. Всі тварини були розміщені у стаціонарі клініки та мали майже однакове медикаментозне лікування. Симптоматична терапія включала використання специфічних сироваток та глобулінів, антибіотиків, протизапальних речовин, регідратаційних розчинів, серцевих засобів, спазмолітиків, вітамінів, тощо, застосовувалось також і ентеральне харчування.

Аналізуючи перебіг обох хвороб у цуценят було встановлено, що найбільш тяжким за перебігом є парвовіроз собак на відміну від коронавірозу. Так, відсутність апетиту, блювання, кров'яниста діарея відмічалася у 80% хворих тварин на парвовіроз, і лише у 50%